

B.E.T. JOURNAL

BRINGING EVERYONE TOGETHER

בית מדרש אור חיים

BAIS MEDRASH OHR CHAIM

Bringing out-of-town, in-town

שבת פרשת בשלח

OUR BELOVED RABBI
SOKAVA REBBE

UNDER THE LEADERSHIP OF RABBI ARON LANKRY • 18 FORSHAY ROAD, MONSEY, NEW YORK 10952

SHUL SCHEDULE

Managed by our great gabbai Ephraim Yurowitz

SHABBOS ZMANIM

Candle lighting	4:29 pm
Mincha	4:39 pm
Shkiya	4:47 pm
Shachris	9:15 am Followed by Kiddush

Daf Yomi	3:45
Mincha	1:45 pm & 4:30 pm followed by Shalosh Seudos
Shkiya	4:48
Maariv	5:28 pm & 5:33 pm
Father Son Program	6:30 pm

WEEKDAY MINYANIM

SUNDAY

Shachris Vasikin	(Hodu is 20 min before Netz)
Shacharis	8:00am & 9:00am
Minchah - Maariv	3:40 & 4:40
Maariv	9:45

MON-FRI

Thursday the 16th is Tu Beshvat (Wed night)

Shachris Vasikin	(Hodu is 20 min before Netz)
Shacharis	7:00am & 7:45am
Minchah - Maariv	3:30
Maariv	9:45

DAILY SHIURIM BY RABBI LANKRY

DAILY

Mishnayos	7:30am - 8:00am
Daf Yomi	After Shacharis

SUNDAY

Nach (Bible Class)	9:30am
--------------------	--------

MONDAY

Hilchos Shchita	8:00pm
-----------------	--------

WEDNESDAY

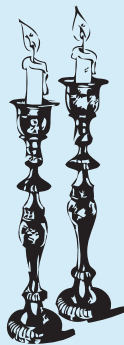
Nesivos Shalom	8:00pm
Hilchos Shchita	9:00pm

THURSDAY

Ohr Hachaim	8:00pm
-------------	--------

CANDLELIGHTING

Monsey	4:29pm
Jerusalem	4:18pm
Mauritius	6:37pm
Bali Indonesia	6:26pm
Balmaceda Chile	8:19pm
Balalae Solomon Islands	6:40pm
Caticlan Philippines	5:25pm
Haiphong Vietnam	5:11pm
Foz Do Iguacu Brazil	7:16pm

(Just in case ...)

Dear Kehilla,

Are we haters or lovers? Why can't we ever forgive Amalek? Hashem swore by His name an eternal war against Amalek and over the many generations, we are still fighting. King Shaul has battled with them as well as Mordechai and Esther against Haman. Many contend that Nazi Germany too, was a combat of Amalek. Our Torah teaches us to be kind and compassionate and yet in respect to Amalek there is a mitzvah to kill the men, woman and children. It seems to go against the very essence of Judaism! Though we must hate Amalek and kill them, they are allowed to convert; indeed some of their grandchildren became great rabbinical scholars and leaders. How do we understand this paradox?

On the other hand Amon and Moav can never become Jewish because they did not greet us in the desert with bread and water. It seems ironic that they cannot join our nation for a seemingly minor infraction whereas the hated Amalek who wanted to murder us, is in fact, able to join us should they desire to convert!?

There is a tremendous difference between survival and evil. The battle of Amalek is one of survival. Their ideology cannot co-exist with Torah ideology. It is one or the other; either Eisav or Yaakov will prevail. The essence of Amalek is a world without conscience, a life lacking structure, where every occurrence is random. We conflict their principle with the involvement of Hashem in every aspect of the world. The miracles of the Makot and the splitting of the sea clearly revealed Hashem total involvement in our lives. That is the total opposite of Amalek's national philosophy. They could not endure with our beliefs intact and therefore needed to eradicate us to ensure their own survival. We too cannot co-exist with an entity that requires our destruction and demise. We are not commanded to hate Amalek as a people rather as the representation of their way of life. However, an individual from Amalek that sees the truth and wishes to leave the false ideology is welcome to convert.

The nature of Amon and Moav are simply evil. They had no reason to deprive the Jews from bread and water in the desert other than plain cruelty. Even further, our grandfather Avraham saved their ancestor Lot more than once. Avraham came to Lot's aid during the battle of the four kings against the five kings and again during the destruction of Sedom. Now as the children, the nations of Amon and Moav had not a shred of gratitude and denied the children of Israel their basic needs. This attribute is diametrically opposed to Judaism. The three main characteristics of a Jew are "rachmanim, beishunim, and gomlei chasadim". By ignoring their need to return favor to the Jewish nation and displaying a severe streak of cruelty, the nations of Amon and Moav, though not hated, can never be a part of our merciful kindhearted people.

What is fascinating to understand is the distinction between hatred and indifference. Hatred is passionate and while it is dangerous, it is an emotion with life and hope if it is channeled correctly. Indifference is a sentiment of emptiness. When a relationship has reached indifference it is devoid of feeling and there is no hope for revival. Do not be alarmed from hate; rather channel it and use its energy. Indifference is dreaded; avoid it at all cost as it is the call of death.

May Hashem give us the ability to channel our energies to build and never fall into the hopeless trap of indifference.

Shabbat Shalom,
Rabbi Aaron Lankry

Pirchei- by Rabbi Dovid Malin
Every Shabbos Afternoon 2-3 pm
STORIES! GAMES! NOSHI!

KIRUV KROVIM INITIATIVE

This Week's
Speaker

RABBI PAYSACH KROHN
"BECOMING A PERSON OF BROCHA"

FRIDAY NIGHT 8:15 pm

Questions?
Comments?

We welcome your feedback! Email our editor at betjournal@gmail.com

Rabbi Silber

תגלית חדשה בענין התכלת

אבן נוסף בחומת הערער על זיהוי החלזון נפל

מצות ציצית חביבה היא מאד, יהודים מכניסים את עצמם לחובת המצוה בלבגישת בגד של ד' כנפות, מחמת מעלותיה וסגולותיה של מצות ציצית. לדאבונו, מאז שלהי תקופת התלמוד הלכה והתרופפה מצות תכלת שבציצית, מחמת סיבות היסטוריות שונות הפסיקו לצבוע הציצית בדמה של החלזון, עד שבתקופת הראשונים כבר נעלמה לגמרי מצות התכלת, ובשל כך לא זכו עוד לקיים מצות ציצית בשלימותו. מאז היעלמות התכלת אנו סומכים על השיטה הסוברת שהתכלת אינה מעכבת את הלבן, ואנחנו קושרים כל שמונת חוטי הציצית מצמר לבן.

נראה שבצעו בו בזמן חז"ל את צבע הארגמן, שלא מצאנו מקור קדום שצבעו בו את צבע התכלת...!"

תגלית חדשה

היום 'בא הרוג ברגליו! הנה בשבוע שעבר התפרסם שמצאו באתר עתיקות בארץ ישראל אריג בן אלפיים שנה שיש בו צבע כחול שנעשה בדמה של המורקס! האריג נמצא במערה ששימש כמקום מסתור בתקופת מרד בר כוכבא.

נעביר את רשות הדיבור לרשות העתיקות:

במדבר יהודה, באזורי הנגב והערבה, התגלו אלפי אריגים מהתקופה הרומית. עד כה התגלו מתוכם רק שניים שנצבעו ע"י חלזון הארגמן, וזאת, במסגרת מחקר של ד"ר נעמה סוקניק מרשות העתיקות, נחשפו שלושה אריגים נדירים נוספים, השייכים לפיסות אריגים יוקרתיים שייכתן ששימשו כפרטי לבוש בתקופה הרומית... אריג שלישי, עשוי צמר המעיד על כך שסיבי החוטים נצבעו בחשיפה לאור או בושלו לאחר צביעתם ומייצגים שימוש נוסף בחלזון הארגמן להשגת הגוון הכחול ויתכן כי לפנינו אריג תכלת שנעשה בטכניקה הדומה לעשיית התכלת שבציצית חשיבותו של אריג זה גדולה, שכן כמעט שאין לו מקבילות בממצא הארכיאולוגי.

חדי עין יכולים להבחין גם בעין בלתי מזוינת את צבע הכחול שמבצבץ באריג

הלכה וארכיאולוגיה

בוודאי יבואו מי שיטענו מי הם בכלל הארכיאולוגים האוררים שנסמע להם בדבר הלכה? בטח מחמת שנת הדת הם מצייפים, ובעצם האריג הזה נצבע אתמול! מה לכהן בבית הקברות ומה לארכלוגיה בבית המדרש?! ובכן, כאן צריכים להבדיל בין הממצאים עצמם לבין הפרשנות שלהם. אכן כשזה מגיע להשערות או פרשנויות של המציאות לא מפיחם אנו חיים, אבל לגבי ממצאים יבשים כשלעצמם הרי חז"ל למדו אותנו שמכנין אקפילא אפי' בדיני דאורייתא. וחזקה על אומן שלא מרע אמנתו.

וגם ראינו אצל רבותינו שגם הם השתמשו בכלים ארכיאולוגיים, כמו רבינו הרמב"ן בהוספה לספרו על התורה מביא שמצא מטבע עתיק בכתב עברי העתיק ושאל את הכותיים שיפענחו לו את הכתב.

בכמה שאלות גדולות השתמשו חכמנו בממצאים ארכיאולוגיים, כמו לגבי המחלוקת הידועה של רש"י ור"ת לגבי סדר הפרשיות בתפילין. כמו שמביא מרן הביית יוסף (בסי' לד):

וכתב סמ"ג והמדרכי, ששלחו כתב מארץ ישראל, שנפלה בימה שעל קבר יחזקאל, ומצאו שם תפילין ישנים מאד כסדר הרמב"ם ורש"י.

גם בפולמוס השיעורים כותב בעל קהלות יעקב ('כתבי קהלות יעקב החדשים' חלק א' סימנים ק"ט-כ) כמה פעמים שההוכחות מספרי קדמוניות הם ראיות עצומות, ועוד יותר מזה כתב:

ומאחר שמע"כ הוא עסקן בדברים אלו ישתדל נא לברר מתוך ספרי חול מדות האיטלקיות בדיוק כמה היו בזמן המשנה והגמי אשר מזה יתברר עצם השיעור שהיה בימי חז"ל ואם לא יתאמים לשיעור הרמב"ם ז"ל יהא זה קושיא על הרמב"ם ז"ל אבל המציאות יתברר בבירור גמור שיעורה של תוה"ק. ולדברי הרמב"ם ז"ל שערי תירוצים לא ננעלו.

הרי שלפי קהלות יעקב לא רק שאפשר להביא הוכחות מן הממצאים הארכיאולוגיים לדיני תורה, אפשר גם להקשות על דברי הראשונים, ולהכריע שלא כדבריהם למעשה!

החיידוש של הרה"ק מראדזין

לפני למעלה ממאה שנה נפל דבר בישראל, הרה"ק האדמו"ר מראדזין פרסם ברבים שעלה בידו להחזיר את עטרת מצות ציצית ליושנה! לפי הטענה שלו הוא הצליח לזהות את החלזון ההיסטורי שבדמה צבעו את התכלת, לדעתו זה "דג הידיונון". למעשה, גם אחרי מסע תעמלה אינטנסיבי הוא לא הצליח לשכנע את רוב מנין ובנין של חכמי ישראל בשעתו, עם ישראל בגדול לא קיבלו את הטענות שלו מחמת סיבות מסיבות שונות.

ארגמן קהה קוצים

לפני כעשרים-שלושים שנה קרתה תפנית גדולה בתחום. כמה אנשים שעסקו בבירור דין זה, יהודים שעסקו בהבטים ההלכתיים של התכלת מצד אחד, ויהודים שעסקו בענייני מחקר שנוגעים להחלזון ההיסטורי מצד שני, רבים הגיעו למסקנה שאפשר להניח שקרוב לוודאי החלזון ההיסטורי שצבעו בה את תכלת למצוה הוא ה'חומט' (snail) הנקרא בעברית 'ארגמן קהה קוצים', או בלועזית 'מורקס טרונקולוס' *murex trunculus*. ובשנים האחרונות הולכת ומתפשטת הדעה שאכן ה'ארגמן קהה קוצים' היא היא החלזון העתיק, יהודים יראים ושלמים למאות ולאלפים מתחילים לקיים מצות ציצית בשלימותה.

גדולי האחרונים: "המורפורא הוא החלזון"

לפי האמת, זיהוי המורקס כחלזון ההיסטורי הוא בעצם הרבה יותר קדום. קודם כל, מצאנו כמה אחרונים שכבר כתבו שהחלזון שצבעו בדמה את התכלת הוא הבעל חי שנקרא בלטינית בשם 'פורפורא' *porpura*, וברור למעלה מכל ספק שהכוונה ל'מורקס' שלנו. וגם מצד שני, להבדיל, אנשי מחקר, בני ברית ושאינם בני ברית, הגיעו למסקנה שבתקופה העתיקה שימשה הנוזל של המורקס כחומר לצבוע תכלת.

במסגרת היריעה שלנו בלתי אפשרי להתרווח ולהעלות את כל הטענות ומענות של המקיימים זיהוי המורקס-פורפורא כחלזון ההיסטורי, והמערערים עליה. נסתפק בציון גדולי האחרונים שכתבו כן: בעל חוות יאיר בספרו מקור חיים (סי' י"ח ס"ב), הגאון יעב"ץ (מטפחת ספרים פרק ד), השלטי גבורים (לר' אברהם פורטלאונה, עמ' שדמ, במהדורה החדשה), בעל תועפות ראם על ספר היראים (סי' ת"א אות י"ז), מוסף הערוך (ערך פורפרא), הגאון ר' דוד יציהיים בספרו מנחת עני (עמ' קי"א). וראה בתפארת ישראל (קופת הרוכלים שברשי סדר מועד כללי בגדי קודש).

איך צובעים צבע כחול?

נתמקד בנושא אחד שדומה שבשבוע הזאת הגענו להכרעה בענינה. אחד מאבני המכשול שעמד נגד הקביעה שהמורקס הוא הוא החלזון ההיסטורי, הייתה העבודה שהצבע שמפיקים ממנו הייתה מה שנקרא בלשוננו ארגמן (סגול), עד לפני כשלושים שנה אנשי המחקר ידעו איך להוציא מן המורקס רק את צבע הארגמן ולא צבע כחול. (אכן הגאון בעל חוות יאיר שהזיהוי של החלזון עם הפורפרא היה אצלו כ"כ ברור, בגלל זאת הוא הגיע למסקנה שצבע התכלת הוא מה שנקרא אצלנו ארגמן ולא כחול כמקובל. כמו שכתב בספרו מקור חיים סי' יח: "בחיידושים כתבתי דם חלזון שבו צובעין תכלת אינו בלוא רק צבר פורפורא שנעשה מזה דג שנקרא הדג פורפורא"). בעיה זו נפתרה בהשגחה פרטית מופלאה, שפעם אחת העמידו את היורה שהיה בה צמר בתוך הנוזל של המורקס והמים וכל הסממנים, ואז העמידו אותה "במקרה" נגד השמש בפינת המעבדה, ואחר כך כשהוציאו את הצמר ראו את הפלא שהצמר קיבל צבע של כחול, כפי המקובל שזה צבעו המדויק של התכלת. ואכן נודע הדבר שזו הטכניקה שהשתמשו בה בשנים קדמוניות לצורך צביעה בחלזון.

המערערים

מנגד אבל נשמעה במשך השנים הטענה שלא מצאנו ראיות שבעולם העתיק אכן השתמשו בצבעו של המורקס לצבוע כחול, דהרי לא נמצא בספרי המחקר העתיקים כל הוראה שכדי לקבל את צבע הכחול צריכים להעמיד את הנוזל מול השמש. המערערים על הזיהוי של המורקס משמיעים פעם אחר פעם את הטענה: אולי מעולם לא שימש המורקס לצבע כחול. (לדוגמא, בקונטרס "דעה חכמה לפנשך" מתורתו של הרה"צ ר' יצחק מאיר מורנגשטרן שליט"א מירושלים, ואלו פרשת וארא, עמ' מב, מופיע דברים הללו: "...אף שלדעתנו